

Սեղմագիր
2024 թվականի պետական բյուջեի հարկային եկամուտների կատարման վերաբերյալ
հաղորդման

2024 թվականի արդյունքներով պետական բյուջեի հարկային եկամուտները և պետական տուրքերը կազմել են 2 տրլն 390,9 մլրդ ՀՀ դրամ, ինչը նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի ցուցանիշից ավելի է շուրջ 117 մլրդ ՀՀ դրամով կամ 5,1%-ով, 2022 թվականից ավելի է շուրջ 428,4 մլրդ ՀՀ դրամով կամ 21,8%-ով, 2021 թվականից ավելի է շուրջ 781,3 մլրդ ՀՀ դրամով կամ 48,5%-ով, 2020 թվականից ավելի է շուրջ 992,3 մլրդ ՀՀ դրամով կամ 71%-ով, 2019 թվականից ավելի է շուրջ 918,7 մլրդ ՀՀ դրամով կամ 62,4%-ով, 2018 թվականից ավելի է շուրջ 1 տրլն 128,1 մլրդ ՀՀ դրամով կամ 89,3%-ով և 2017 թվականից ավելի է շուրջ 1 տրլն 230,5 մլրդ ՀՀ դրամով կամ 106%-ով:

2014-2018թթ. ժամանակահատվածի հարկային եկամուտների հնգամյա աճի հանրագումարը կազմել է շուրջ 261,9 մլրդ ՀՀ դրամ, իսկ 2020-2024 թթ. ժամանակահատվածի եկամուտների հնգամյա աճի հանրագումարը կազմել է շուրջ 918,7 մլրդ ՀՀ դրամ: Նշված հնգամյա ժամանակահատվածների աճերի տարբերությունը կազմում է շուրջ 656,8 մլրդ ՀՀ դրամ կամ 250,8%:

Ընդհանուր հարկային եկամուտների մեջ հարկային մարմնի կողմից հավաքագրված մուտքերի կշիռը կազմել է 81.1 տոկոս, ինչը 4.4 տոկոսային կետով ավելին է, քան նախորդ տարի, իսկ մաքսային մարմնի կողմից հավաքագրված մուտքերի կշիռը կազմել է 18.9 տոկոս, ինչն արդեն 4.4 տոկոսային կետով պակաս է, քան նախորդ տարի:

Ընդ որում, նախորդ տարվա նկատմամբ էական աճ է արձանագրվել հետևյալ հարկատեսակներով, մասնավորապես.

- շահութահարկի աճը՝ շուրջ 14,2 մլրդ ՀՀ դրամ կամ 4,4%,
- շրջանառության հարկի աճը՝ շուրջ 8,7 մլրդ ՀՀ դրամ կամ 16,7%,
- բնապահպանական հարկի և բնօգտագործման վճարի աճ՝ շուրջ 39,8 մլրդ ՀՀ դրամ կամ 65,7%, որից ողյալթի՝ շուրջ 36,4 մլրդ ՀՀ դրամ կամ 87,2%,
- եկամտային հարկի աճը՝ (ներառյալ հիպոտեկի տոկոսագումարների դիմաց եկամտային հարկի վերադարձը) շուրջ 43,6 մլրդ ՀՀ դրամ կամ 7,2%,

Բացառություն են կազմում միայն ԱԱՀ-ն և ակցիզային հարկը, որոնց գծով արձանագրվել է նվազում համապատասխանաբար՝ 11,3 մլրդ ՀՀ դրամով կամ 1,5% և 2,9 մլրդ ՀՀ դրամ կամ 1,9%: Ընդ որում, նշված հարկատեսակների գծով նվազումը պայմանավորված է ՀՀ ներմուծվող որոշ ապրանքատեսակների ներմուծման ծավալների նվազմամբ:

ՀՆԱ-ի մեջ հարկային մարմնի կողմից հավաքագրված մուտքերի կշիռը կազմել է 19.0 տոկոս, ինչը 0.6 տոկոսային կետով ավելին է, քան նախորդ տարի, իսկ մաքսային մարմնի կողմից

հավաքագրված մուտքերի կշիռը կազմել է 4.4 տոկոս, ինչը 1.1 տոկոսային կետով պակաս է, քան նախորդ տարի:

Հարկեր/ՀՆԱ ցուցանիշը կազմել է 23.46 տոկոս, ինչը նախորդ տարվա ցուցանիշից պակաս է 0.50 տոկոսային կետով, որի հիմնական պատճառը տնտեսական կառուցվածքի վատթարացումն է, որի հետևանքով հարկունակ ճյուղերի կշիռը, հետևաբար նաև հարկման բազաներից հավաքագրված հարկային եկամուտները նվազել են:

Հարկային վարչարարության արդյունավետության գործակիցը (հարկային մարմնի ընթացիկ ծախսերի և հավաքագրված հարկային եկամուտների (ներառյալ եկամտային հարկի վերադարձը) հարաբերությունն արտահայտած տոկոսով) կազմել է 1.24 տոկոս, ինչը նախորդ տարվա համեմատ էականորեն չի փոխվել: Վերջինս նշանակում է, որ պայմանական 100 դրամ հարկ հավաքագրելու համար կատարվել է 1.24 դրամի ծախս: Միաժամանակ ծախսարդյունավետության գործակիցը (հարկային մարմնի ընթացիկ ծախսերի և հավաքագրված հարկային եկամուտների ու հարկ վճարողներին վերադարձվող գումարների) հարաբերությունն արտահայտած տոկոսով) կազմել է 1.09 տոկոս:

2024 թվականի ընթացքում հարկ վճարողներին է վերադարձվել շուրջ 392,2 մլրդ ՀՀ դրամ (ներառյալ հիփոթեքի տոկոսագումարների դիմաց եկամտային հարկի վերադարձը), ինչը նախորդ տարվա ցուցանիշից ավելի է շուրջ 29,3 մլրդ ՀՀ դրամով կամ 8,1%-ով, որից մասնավորապես՝

- հիփոթեքի տոկոսագումարների դիմաց եկամտային հարկի գումար ավելի է վերադարձվել 16,6 մլրդ ՀՀ դրամ կամ 32%,
- շահաբաժիններից վճարված եկամտային հարկից ավելի է վերադարձվել 3,9 մլրդ ՀՀ դրամ կամ 24,7%,
- ակցիզային հարկից ավելի է վերադարձվել 6 մլրդ ՀՀ դրամ կամ 113,4%:

Հայաստանում մշտական հաստատություն չունեցող, էլեկտրոնային հարթակի միջոցով ապրանքների իրացման ծառայություն մատուցող կազմակերպությունների կողմից «eVAT» էլեկտրոնային համակարգի միջոցով ներկայացված ԱԱՀ-ի հաշվարկների արդյունքում 2024 թվականի ընթացքում հավաքագրվել է շուրջ 4,6 մլրդ ՀՀ դրամ, ինչը նախորդ տարվա համեմատ ավելի է շուրջ 70%-ով:

Հսկողություն և հարկ վճարողների սպասարկում.

- Հարկ վճարողների կողմից հարկային պարտավորությունների՝ ամբողջ ծավալով և ժամանակին հայտարարագրման շրջանակներում իրականացված աշխատանքների արդյունքում՝ հաշվարկային փաստաթղթերով (այդ թվում՝ ՀԴՄ կտրոններով) հարկ վճարողների կողմից հայտարարագրվել է ավելի քան 13,9 տրլն ՀՀ դրամ շրջանառություն՝ 2023 թվականի 12,2 տրլն ՀՀ դրամի համեմատ (հարկ վճարողները 2023 թվականի համեմատ հայտարարագրել են շուրջ 1,7 տրլն ՀՀ դրամով կամ 14,1%-ով ավելի իրացում):

- Եկամուտ ապահոված աշխատատեղերի միջին ամսական եկամտային հարկի ընդհանուր գումարը կազմել է շուրջ 45,7 մլրդ ՀՀ դրամ, ինչն ավելի է 2023 թվականի նույն ցուցանիշից շուրջ

5,1 մլրդ ՀՀ դրամով, 2022 թվականի ցուցանիշից՝ շուրջ 10,8 մլրդ ՀՀ դրամով, իսկ 2018 թվականի նույն ցուցանիշից՝ շուրջ 20,4 մլրդ ՀՀ դրամով կամ շուրջ 80,5 %-ով:

- Հարկային մարմնի կողմից հսկողական աշխատանքների շրջանակներում իրականացված 1104 համալիր հարկային ստուգման արդյունքում արձանագրվել է շուրջ 62 մլրդ ՀՀ դրամ (այդ թվում՝ ներկայացված ճշտված հաշվարկներով առաջացած լրացուցիչ հարկային պարտավորություն)՝ նախորդ տարվա ընթացքում իրականացված 1 189 ստուգմամբ արձանագրված 38,5 մլրդ ՀՀ դրամի (այդ թվում՝ ներկայացված ճշտված հաշվարկներով առաջացած լրացուցիչ հարկային պարտավորություն) համեմատ:

- Վերլուծությունների, կամերալ և թեմատիկ ուսումնասիրությունների արդյունքում 2024 թվականի ընթացքում պետական բյուջե հաշվեգրվել է 67,4 մլրդ ՀՀ դրամ լրացուցիչ հարկ՝ նախորդ տարվա 55,1 մլրդ ՀՀ դրամի համեմատ: Լրացուցիչ հաշվեգրված հարկի ցուցանիշը գերազանցում է նախորդ տարվա նույն ցուցանիշը շուրջ 12,4 մլրդ ՀՀ դրամով կամ 22,4%-ով: Այդ թվում, թեմատիկ ուսումնասիրություն վարչարարության տեսակի արդյունքում 2024 թվականի ընթացքում առաջացել է շուրջ 16,4 մլրդ ՀՀ դրամի լրացուցիչ պարտավորություն, իսկ 2023 թվականի նույն ժամանակաշրջանում՝ 9,4 մլրդ ՀՀ դրամ (այդ թվում՝ ներկայացված ճշտված հաշվարկներով առաջացած լրացուցիչ հարկային պարտավորություն): Վարչարարական այս գործիքի մասով արձանագրված գումարը նախորդ տարվա համեմատ ավելի է 7 մլրդ ՀՀ դրամով, կամ 74,4%-ով:

- 2024 թվականի ընթացքում հարկային մարմնում իրականացված թվային ինֆյունսերների (բլոգեր) կամավոր հարկային կարգապահության խթանման գործընթացի արդյունքում՝ պետական հաշվառում են ստացել 20 բլոգերներ, իսկ ոլորտում հայտարարագրված իրացման շրջանառության ցուցանիշը 2024 թվականի հունվար-դեկտեմբեր ամիսներին նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանի համեմատ աճել է 39%-ով: Նշված ծրագրի առաջնահերթ նպատակը հասարակության լայն շերտերում անձանց հարկային կարգապահության խթանումն է և կամավոր հարկ վճարելու մտածողության ձևավորումը:

- Թեմատիկ հարկային ստուգման շրջանակներում արձանագրված խախտման փաստը հաստատող հանգամանքները հիմնավորելու նպատակով ներդրվել է հարկային հսկողություն իրականացնող պաշտոնատար անձանց կողմից ծառայողական տեսաձայնագրող տեխնիկական միջոցների օգտագործման հնարավորությունը, ընդ որում՝ տեխնիկական միջոցներն օգտագործվում են բացառապես ոչ գաղտնի եղանակով: Տեսաձայնագրող սարքերի օգտագործման հնարավորությունների ապահովման և կիրառման գործընթացում կոմիտեի ընթացիկ հարկային հսկողություն իրականացնող ստորաբաժանումներին տրամադրվել է 185 տեսախցիկ, որոնցից օգտվելու հնարավորություն է տրվել 199 հարկային ծառայողի:

- Թեմատիկ հարկային ստուգումների իրականացման համար ներդրվել է ռիսկային չափանիշների վրա հիմնված համակարգ: Համակարգը հիմնված է հարկ վճարողների կողմից հարկային մարմին ներկայացված հաշվարկների, հայտարարագրերի, հաշվարկային փաստաթղթերի տվյալների, հարկային մարմնի տեղեկատվական բազայում հավաքագրվող

տեղեկությունների, ինչպես նաև օրենքով սահմանված կարգով ստացված կամ ձեռք բերված այլ տեղեկությունների հիման վրա հարկ վճարողի գործունեության ռիսկայնության գնահատման վրա:

- 156 հարկ վճարող դիմել է Օրինապահ հարկ վճարողի հավաստագիր ստանալու համար, որից տրամադրվել է 83 տնտեսավարող սուբյեկտի:

- Ներդրվել է ֆիզիկական անձանց եկամուտների համընդհանուր հայտարարագրման համակարգը, որի միջոցով ՀՀ ռեզիդենտ ՀՀ քաղաքացիները հնարավորություն ունեն պարզեցված կարգով հաշվառվել հարկային մարմնում և ստանալ ՀՎՀՀ, տեսնել իրենց եկամուտները և կատարած սոցիալական ծախսերը, ներկայացնել «Եկամտային հարկի և սոցիալական վճարի հաշվարկ (հայտարարագիր)», կատարել վճարումներ և ստանալ ծախսերի փոխհատուցում: 2024 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հայտարարագիր ներկայացրել է շուրջ 59 000 ֆիզիկական անձ, վճարման ենթակա հարկի գումարը կազմել է 4,9 մլրդ ՀՀ դրամ: Սոցիալական ծախսերի մասով փոխհատուցվել է շուրջ 340 մլն ՀՀ դրամ:

- Ներդրվել է տաքսի ծառայության ոլորտը կարգավորող համակարգը, որը գործում է վեբ և բջջային հավելվածի տարբերակներով: Տաքսի ծառայություն մատուցող անհատ վարորդների համար ներդրվել է My tax բջջային հավելվածը, որը հնարավորություն է տալիս պատվեր կատարելուց հետո գեներացնել էլեկտրոնային ՀԴՄ կտրոնն ու այն տրամադրել հաճախորդին՝ իր նախընտրած առցանց տարբերակներից որևէ մեկով: 2024 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ համակարգում հաշվառված է շուրջ 60 000 ֆիզիկական անձ, վարորդների կողմից գեներացվել է շուրջ 25 մլն էլեկտրոնային ՀԴՄ կտրոն՝ մոտ 30 մլրդ ՀՀ դրամի չափով, որից վճարման ենթակա պետական տուրքի գումարը կազմել է շուրջ 488 մլն ՀՀ դրամ:

- Ներդրվել է արհեստական բանականության և մեքենայական ուսուցման մեթոդների կիրառմամբ մշակված համակարգ, որը հնարավորություն է ընձեռում մեծ ծավալի տվյալներ մշակելով և վերլուծելով գտնել հարկ վճարողների գործունեության հետ կապված անհամապատասխանություններ՝ ըստ տրված չափանիշների:

- Գործարկվել է մի քանի աղբյուրից ստացման ենթակա (ստացված) եկամտից հաշվարկված և փոխանցված (գանձված) սոցիալական վճարների առավելագույն չափը գերազանցող գումարները մասնակիցներին վերադարձնելու գործընթացի ավտոմատ համակարգը:

- Ներդրվել է վիրտուալ պահեստ՝ կեղծ և փորձաքննություն չանցած դեղերի նկատմամբ հսկողության ավտոմատացված տեղեկատվական համակարգը:

- Ստեղծվել է POS տերմինալների միջոցով մաքսային մարմինների կողմից հավաքագրման ենթակա հարկեր/տուրքերի վճարումը տեղում իրականացնելու հնարավորություն:

- «ՀՀ արտաքին առևտրի ազգային մեկ պատուհան» համակարգի «Սահմանահատումների ինտեգրված համակարգում» ներդրվել է նոր գործիքակազմ, որն ապահովում է մաքսային հսկողության ենթակա ֆիզիկական անձանց անձնագրի և սահմանահատման պահին արված լուսանկարների ստացումը համակարգում և իրավասու պաշտոնատար անձանց ուղարկվող էլեկտրոնային հաղորդագրություններում դրանց ներառումը:

- Հարկ վճարողների իրազեկվածության բարձրացման նպատակով հարկ վճարողների տարբեր խմբերի համար անցկացվել է 93 ուսումնական միջոցառում, որոնց մասնակցել է 2 006 հարկ վճարող:

- Բողոքարկման հանձնաժողովի կողմից ուսումնասիրվել է հարկ վճարողների կողմից ներկայացված 2 325 բողոք, որից 40,5%-ը կամ 941 բողոք ամբողջությամբ կամ մասնակի բավարարվել է, իսկ 296-ը կարճվել է:

- Ոչ ԵԱՏՄ անդամ պետություններից ֆիզիկական անձանց կողմից ներմուծված և մաքսային մարմնի կողմից անձնական օգտագործման չդիտարկված ապրանքները՝ ֆիզիկական անձի կողմից պատշաճ լրացված դիմումի և փաստաթղթերի հիման վրա՝ անվճար հայտարարագրվում են մաքսային մարմնի կողմից՝ հնարավորություն ընձեռելով ֆիզիկական անձանց խուսափել մաքսային միջնորդական ծառայությունների վճարներից: Ծառայությունը մատուցվում է առցանց՝ էլեկտրոնային եղանակով:

- Ներդրվել է «Մայլինգ» համակարգը, ինչը թույլ է տալիս ՀՀ-ից արտահանվող (այդ թվում ԵԱՏՄ անդամ երկրներ) ապրանքների համար ներկայացված հայտարարագրերը գրանցվելուց հետո, երբ ռիսկի պրոֆիլների հիման վրա հսկողության ակտում ձևավորվում են փաստաթղթային հսկողության կիրառման միջոցով ռիսկերի նվազեցման միջոցառումների իրականացման ցուցումներ, մաքսային գործառնություններն իրականացնել առանց ԱՏԳ մասնակիցների ֆիզիկական ներկայության:

- Մաքսային համակարգում ներդրվել են համակարգչային պլանշետներ և մաքսային ծառայողի համազգեստին ամրացվող տեսախցիկներ:

- 2024 թվականին լիազորված տնտեսական օպերատորների (LSO) վկայականներ է ստացել երկու ընկերություն:

- Շարունակվել են ներդրված նախնական մաքսային հայտարարագրման համակարգի կատարելագործման և արդիականացման աշխատանքները: Մասնավորապես նախնական մաքսային հայտարարագրման գործընթացի շնորհիվ մաքսային ձևակերպումների ժամանակահատվածը երկիր մուտք գործելուց մինչև ապրանքի բացթողումը 2-3 օրվա փոխարեն 2022-2023 թվականներին կազմել է 1,5-2 ժամ, իսկ 2024 թվականին այդ ցուցանիշը բարելավվել է՝ դառնալով 1 ժամ: 2024 թվականի ընթացքում նախնական հայտարարագրման դեպքերը 2022 թվականի տարվա համեմատ 2 296-ից հասել են 17 751-ի՝ աճելով ավելի քան 7 անգամ, տվյալ հայտարարագրերով հայտարարագրված ապրանքները ՀՀ են ներմուծվել 37 133 բեռնատար տրանսպորտային միջոցներով, որն ավելի քան 9 անգամ գերազանցում է 2022 թվականի ցուցանիշը, իսկ նախնական հայտարարագրում իրականացնող տնտեսվարողների քանակը 51-ից դարձել է 248 ավելանալով շուրջ 5 անգամ:

- Ներդրվել է պարբերական մաքսային հայտարարագրման ինստիտուտը, որն իր բնույթով նման է նախնական մաքսային հայտարարագրմանը, սակայն՝ ի տարբերություն նախնական հայտարարագրմանը, որի դեպքում հայտարարագրված ապրանքների ամբողջ

խմբաքանակը պետք է հատի ՀՀ սահմանը, հայտարարատուի կողմից ճշգրտվի հայտարարագիրը, որից հետո միայն տվյալ հայտարարագրով ներմուծվող ապրանքները կարող են բաց թողնվել, պարբերական մաքսային հայտարարագրման դեպքում հայտարարագրված ապրանքների բացթողումն իրականացվում է մինչև ապրանքների սահմանը հատելը, ինչը նշանակում է, որ կազմակերպությունը մեկից ավելի տրանսպորտային միջոցներով ներմուծվող մեկ խմբաքանակ բեռը կարող է տնօրինել տրանսպորտային միջոցի սահմանահատման պահից:

Միջազգային համագործակցություն.

- Մաքսային համագործակցության շրջանակներում բանակցվել է թվով 17 միջազգային համաձայնագիր, ստորագրվել է 5-ը, հարկային համագործակցության շրջանակներում բանակցվել է թվով 1 միջազգային համաձայնագիր, ստորագրվել է 2-ը:

- Միջազգային մաքսային համագործակցության շրջանակներում կազմակերպվել է 12 միջազգային և տարածաշրջանային աշխատաժողով, իսկ հարկային համագործակցության մասով՝ 11 աշխատաժողով:

- ԱՄՆ կառավարության Արտահանման վերահսկման ու սահմանների անվտանգության ծրագրի (EXBS) շրջանակում ՊԵԿ-ին անհատույց տրամադրվել են 4 շարժական սկաներ, նույն ծրագրի շրջանակներում բանակցվել և հաստատվել է ՀՀ ՊԵԿ մոնիտորինգային կենտրոնի (սկանավորման նկարների վերլուծության միասնական կենտրոն) ծրագրային ապահովման ֆինանսավորումը:

- Ասիական զարգացման բանկի աջակցությամբ հաստատվել է Հայաստան Վրաստան համատեղ հսկողության անցման կետի հայեցակարգի ներդրման տեխնիկական օժանդակության ծրագիրը:

- Հարկային համագործակցության ոլորտում ՀՀ ՊԵԿ և ՄԱԶԳ միջև «Հարկը՝ հանուն կայուն զարգացման նպատակների» նախաձեռնության շրջանակներում հաստատված համագործակցությամբ, ինչպես նաև Նորվեգիայի և Ֆինլանդիայի կառավարությունների ֆինանսական աջակցությամբ ՊԵԿ-ում հիմնադրվել է Թվային հետախուզության լաբորատորիա:

- Շարունակվում է Մեղրիի մաքսային սահմանային անցակետի շինարարությունը:

- Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպության (ՏՀԶԿ) Հարկման նպատակով թափանցիկության և տեղեկությունների փոխանակման գլոբալ ֆորումի համապատասխան ստանդարտների ներդրման ուղղությամբ՝

- ՊԵԿ Տեղեկությունների անվտանգության կառավարման համակարգի պաշտոնական գնահատման արդյունքներով ՏՀԶԿ գնահատման թիմը տրվել է դրական գնահատական:

- ամփոփվել է ՏՀԶԿ Հարցումների հիման վրա տեղեկությունների փոխանակման ստանդարտի ներդրման երկրորդ փուլի միջազգային փորձագիտական գնահատման աշխատանքները, ՏՀԶԿ կողմից Հայաստանին նախնական տվել է «Մեծամասամբ համապատասխան» գնահատական:

Մարդկային ռեսուրսների կառավարում.

- «Ուսումնական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ում կազմակերպվել է 113 ուսումնական դասընթաց, որոնց մասնակցել է 2 808 աշխատակից:

- Շարունակվել են կադրային քաղաքականության բարեփոխումները, այդ թվում՝ բարեվարքության ստուգման համակարգի գործարկումը: Բարեվարքության ստուգման շրջանակներում պաշտոնից ազատվել է 47 մաքսային և 33 հարկային ծառայող: Հարկային և մաքսային ծառայության պատրաստման դասընթացը հաջողությամբ հաղթահարած և համապատասխան հավաստագիր ստացած 1 012 դիմորդ ընդգրկվել է Հարկային և մաքսային ծառայողների թեկնածուների ցուցակում, որոնցից 824-ը նշանակվել է աշխատանքի (նշանակվածներից 145-ը (40% կին) նախկինում մաքսային ծառայողներ չեն հանդիսացել):

- Նոյեմբերին մեկնարկել է հարկային ծառայողի պատրաստման դասընթացի ընդունելության գործընթացը, որի արդյունքում ստացվել է 382 դիմում-հայտ (85 դիմորդ նախկինում հարկային ծառայող չեն հանդիսացել), որոնց ուսումնասիրության և ընդունելության քննությունների արդյունքում դասընթացին մասնակցության իրավունք է ստացել շուրջ 348 դիմորդ, (որոնցից 54 դիմորդ նախկինում հարկային ծառայող չեն հանդիսացել):

- Մայիսին մեկնարկել է մաքսային ծառայողի պատրաստման դասընթացի ընդունելության գործընթացը, որի արդյունքում ստացվել է 1 136 դիմում-հայտ (914 դիմորդ նախկինում մաքսային ծառայող չեն հանդիսացել), որոնց ուսումնասիրության և ընդունելության քննությունների արդյունքում դասընթացին մասնակցության իրավունք է ստացել շուրջ 426 դիմորդ, (որոնցից 351 դիմորդ նախկինում մաքսային ծառայող չեն հանդիսացել):

Հարկ վճարողների գոհունակության գնահատում.

- Ապրիլի 1-ից մայիսի 1-ն ընկած ժամանակահատվածում իրականացվել է ՊԵԿ-ի գործունեության վերաբերյալ գոհունակության գնահատման հարցում, որին մասնակցել է 839 կազմակերպություն (այդ թվում՝ ԱՁ) և ինքնուրույն հարկ վճարող (ֆիզիկական անձ): Հարցման արդյունքների համաձայն ՊԵԿ գործունեությունն այս տարի դրական են գնահատել հարկային մարմնի մասով հարցման մասնակիցների 82,6%-ը, մաքսային մարմնի մասով՝ 79,4%-ը, իսկ ընդհանուր հարցման մասնակիցների՝ 82,1%-ը:

- ՊԵԿ կողմից իրականացված հարցումներից բացի՝ «ԱՄ Փարթնըրզ Քոնսալթինգ Քամփնի» ՍՊԸ-ի կողմից Համաշխարհային բանկի «Հարկային և մաքսային վարչարարության արդիականացման» ծրագրի շրջանակում իրականացվել է «Հարկային վարչարարության վերաբերյալ վերաբերմունք և ընկալումներ Հայաստանում. հարկ վճարող կազմակերպություններ և անհատ ձեռնարկատերեր», իսկ «Մաքսային վարչարարության զարգացման» 2-րդ ծրագրի շրջանակում՝ «Մաքսային վարչարարություն և ընկալումներ Հայաստանում. արտաքին տնտեսական գործունեություն իրականացնողներ, մաքսային միջնորդներ և բեռնափոխադրողներ» ընտրանքային հետազոտությունները, որոնց արդյունքներն, ընդհանուր առմամբ, ևս դրական են գնահատվել: